

Ed.

477. Frumvarp til laga

[250. mál]

um breyting á lögum nr. 75 27. júní 1921, um stimpilgjald.

(Lagt fyrir Alþingi á 91. löggjafarþingi, 1970—71.)

1. gr.

14. gr. laganna orðist svo:

Þeir, sem hafa á hendi stimplun skjala, skulu gæta þess, að hin stimpilskylda upphæð hvers skjals sé rétt tilgreind, og geta krafizt allra nauðsynlegra skýringa af hálfu þeirra, er stimplunar beiðast, og ákveða síðan gjaldið, framkvæma stimplunina og afhenda skjalið beiðanda. Þegar afsalsbréf eða leigusamningar greina ekki stimpilskylda upphæð, ber að áætla hana það háa, að vist sé, að söluverð eða leiga hafi ekki verið hærra í raun og veru. Verð fasteigna undir slíkum kringumstæðum skal aldrei áætla lægra en fasteignamat hinnar seldu eignar að leigulóð meðtalinni, en að frádregnu afsalskvaðaverðmæti. Ef gjaldandi er óánægður með ákvörðun gjaldsins, getur hann skotið því undir úrskurð stjórnarráðsins innan tveggja mánaða, en jafnan skal fylgja umsögn stimplunarmanns. Ef hlutaðeigandi vill eigi heldur una úrskurði stjórnarráðsins, getur hann lagt málið undir dómstólana.

2. gr.

17. gr. laganna orðist svo:

Með 0.5% af verðhæðinni skal stimpla afsalsbréf fyrir fasteignum, en með 0.25% af skipum yfir 5 brúttósmálestum, öðrum en þeim, sem keypt eru erlendis. Sama gildir um afsöl við fógetagerðir, skipti og uppboð, svo og önnur skjöl um afhendingu fasteigna og skipa, svo sem kaupsamninga, makaskiptabréf, gjafabréf og próventusamninga, enn fremur erfðafestubréf, ef þau veita rétt til að selja eða veðsetja. — Þegar fasteign eða skip er afsalað hlutafélagi eða sameignarfélagi, greiðist sama gjald, þó skal ekki innheimta gjald af þeim eignarhluta að tiltölu, þegar svo er ástatt, að fyrri eigandi verður áfram eignaraðili að félaginu. — Þegar fasteign eða skip er lagt út til eignar ófullnægðum veðhafa, greiðist hálf gjald. — Ef giftingarvottorð er þinglesið sem heimild fyrir skipi eða fasteign, skal ekkert stimpilgjald greiða, nema ef endurgjald er áskilið til meðferingja eða annarra, því að þá skal reikna stimpilgjald eftir endurgjaldinu. — Útdrættir úr skiptabókum eða öðrum embættisbókum eða vottorð embættismanna, félaga eða einstakra manna, er sýna eigendaskipti að fasteign eða skipi eða eru notuð sem afsöl, stimplast sem afsöl. — Undanskildir stimpilgjaldi eru þó útdrættir úr skiptabók og önnur skjöl, er sýna eignayfirfærslu fasteigna, er lagðar hafa verið út erfingjum sem arfur eða maka upp í búshelming hans (lóðseðlar), enda sé eigi samhliða um sölu eða um söluafsal að ræða.

3. gr.

23. gr. laganna orðist svo:

Heimildarskjöl um veiðiréttindi og skjöl, sem leggja ítök, skyldur og kvaðir á annarra eign, stimplast með 0.5%, ef endurgjald er greitt eða áskilið, og fer stimpil-

gjaldið eftir endurgjaldinu. Framsöl þessara réttinda eru stimpilskyld eftir sömu reglum.

4. gr.

34. gr. laganna orðist svo:
Framsál á skuld er stimpilfrjálst.

5. gr.

37. gr. laganna orðist svo:
Ef skjal fullnægir eigi kröfum löggjafarinnar um víxla, stimplast það sem skuldabréf.

6. gr.

39. gr. laganna orðist svo:
Leigusamningar um jarðir og lóðir stimplast með 60 aurum af hverju hundraði eða broti úr hundraði, sem leigan nemur.

Ef leigusamningur gildir um óákveðinn tíma, telst gjaldið af ársleigunni tífaldri. Ef hann skal gilda ævitið leigjanda, telst gjaldið einnig af ársleigunni tífaldri og eins þótt samningurinn skuli einnig gilda, meðan ekkja hans lifir.

Erfðafestubréf, sem eigi veita heimild til að selja eða veðsetja, stimplast samkvæmt þessari grein.

7. gr.

40. gr. laganna orðist svo:
Kaupmálar, sem gerðir eru á undan stofnun hjúskapar, stimplast með 100 kr., en kaupmálar, sem gerðir eru síðar, með 0.25% af þeirri fjárhæð, sem það nemur, er samkvæmt þeim skal vera séreign annars hjóna eða beggja. Lágmarksgjald verði þó eigi minna en 100 kr.

8. gr.

44. gr. laganna falli niður.

9. gr.

45. gr. orðist svo:
Ef stimpilskyld skjal er ekki stimplað fyrir hinn tiltekna tíma, varðar það viðurlögum, er nema hinu vangoldna stimpilgjaldi tvöföldu, þegar um víxla er að ræða, en vegna annarra gerninga en víxla hækkar gjald um 10% á hverjum 7 daga fresti, allt að hálfu grunn gjaldinu.

10. gr.

56. gr. orðist svo:
Stimpilgjald skal innheimt í heilum tug króna, en minni upphæð sleppt.

11. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. maí 1971, þó ekki fyrr en við gildistöku nýs fasteignamats skv. l. nr. 28/1963, og eru þá jafnframt úr gildi numin lög nr. 35 19. júní 1933, lög nr. 49 30. júní 1942 og lög nr. 41 15. febrúar 1945.

12. gr.

Ákvæði til bráðabirgða:

Heimilt er að láta ákvæði 17. gr. laganna (2. gr. frv.) ná til gerninga milli einstaklinga og hlutafélaga og/eða sameignarfélaganna, sem gerðir eru á árinu 1970 og til gildistöku laga þessara.

Athugasemdir við lagafrumvarp þetta.

Hinn 1. maí n.k. tekur nýtt fasteignamat væntanlega gildi, en sem kunnugt er, leysir það af hólmi gamalt og ósamræmt verðmat fasteigna. Við gerð hins nýja mats var leitast við að finna raunverð fasteigna, eins og næst yrði komið við kaup þeirra og sölu á frjálsum markaði og miðað við staðgreiðslu þeirra. Það lætur því að líkum, að eignamat fasteigna stórhækkar. Því hefur áður verið lýst yfir af stjórnvöldum, að hækkun fasteignamats muni almennt ekki leiða til hækkunar á gjöldum, sem við fasteignamat eru miðuð. Af því leiðir, að óhjákvæmilegt er að breyta ýmsum lagaákvæðum við gildistöku hins nýja mats, m. a. lögnum um stimpilgjöld. Almenna reglan í lögnum um stimpilgjöld er sú, að við kaup og sölu fasteigna ber að gefa upp raunverulegt söluverð. Reyndin hefur þó orðið sú, að slíkt hefur ekki verið gert, eins og til var ætlað. Vararegla stimpilgjaldalaganna er að leggja fimmfalt fasteignamat til grundvallar gjaldtöku, og með viðauka, sem gjöld þessi hafa sætt ár frá ári að undanfögnu, hafa verið innheimt 2% í stimpilgjald við sölu fasteigna. Við hækkun gjaldgrundvallarins nú ber því nauðsyn til að lækka prósentutöluna, þannig að skattheimta verði nokkurn veginn óbreytt. Að vísu má geta þess, að það er skoðun ráðuneytisins, að gjald þetta sé í mörgum tilfellum ósanngjarnt og komi oft illa við gjaldendur. Væri því æskilegast að komast sem fyrst frá núverandi fyrirkomulagi og gera þennan tekjustofn sem þýðingarminnstan fyrir ríkissjóð. Að sinni er þó gert ráð fyrir nokkurn veginn óbreyttri gjaldtöku, þótt breyting á fasteignamatinu eftir landshlutum sé það misjöfn, að fullkomnu samræmi sé ekki unnt að ná.

Um 1. gr.

Skýrir sig sjálf með tilvísun til almennu athugasemdanna, að öðru leyti en því, að þegar um sölu eigna, sem leigulóð fylgir, er að ræða, telst fasteignamat leigulóðarinnar með afgangsskvaðaverðmæti frádrægt.

Um 2. gr.

Í stað 2% af fimmföldu fasteignamati nú, er lagt til að taka í stimpilgjald 0.5% af hinu nýja mati, þegar um stimplun afsala fyrir fasteignum er að ræða. Lagt er til að lækka stimpilgjald af eignayfirfærsluheimildum fyrir skipum úr 1% í 0.25%. Það er nýmæli í lögum þessum, að þegar fasteign eða skip er afsalað hlutafélagi eða sameignarfélagi, þá skuli ekki innheimta stimpilgjald af þeim eignarhluta að tiltölu, þegar svo er ástætt, að fyrri eigandi verður áfram eignaraðili að félaginu. Í ákvæðum til bráðabirgða í 12. gr. frv. er heimilt að láta þessi ákvæði ná til gerninga milli einstaklinga og hlutafélaga og/eða sameignarfélaga, sem gerðir eru á árinu 1970 og til gildistöku laga þessara.

Um 3. gr.

Prósentutalan lækkar úr 2.4% í 0.5%.

Um 4. gr.

Lagt er til að gera framsal á skuld stimpilfrjálsa, þó um nafnbref sé að ræða, eins og tíðkast um handhafaskuldabref.

Um 5. gr.

Parfnast ekki skýringa.

Um 6. gr.

Ekki er um aðra breytingu að ræða í þessari gr. en að gera leigusamninga um skip og hús stimpilfrjálsa.

Um 7. gr.

Í stað 1.2%, sem nú er tekið í stimpilgjald af kaupmálum, sem gerðir eru eftir hjúskap, er lagt til að taka 0.25%, þó ekki lægra gjald en 100 kr.

Um 8. gr.

Afnumið er bann við því að framselja nafnbréf til handhafa, sbr. athugasemd við 4. gr.

Um 9. gr.

Lagt er til að breyta nokkuð til um viðurlög við því að stimpla ekki skjal í tæka tíð. Í stað fimmfalds stimpilgjalds, þegar um vixla er að ræða, verða viðurlögin tvöfalt stimpilgjald, en vegna annarra gerninga en vixla hækkar gjaldið um 10% á hverjum 7 daga fresti, allt að hálfu grunngjaldinu, í stað þess að grunngjaldið tvöfaldast nú, ef komið er fram yfir hinn tiltekna frest, sem er 2 mánuðir.

Um 10. gr.

Lagt er til, að stimpilgjald verði framvegis aðeins innheimt í heilum tug króna í stað 1 kr., en minni upphæð sleppt.